

17. oktober 2022

Til Utenriks- og forsvarskomiteen

Sex og Politikks innspill til Utenriks- og forsvarskomiteén Prop. 1 S (2022-2023)

Sex og Politikk takker for mulighet til å komme med skriftlig innspill. Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) er under sterkt press globalt, og dette presset har økt i en periode preget av pandemi, konflikt og klimaendringer. Norge er en svært viktig aktør for å styrke universell tilgang til SRHR. Det er viktig med politisk støtte, men en satsing på SRHR må også bety økte bevilgninger i statsbudsjettet.

Sex og politikk har følgende innspill:

1. SRHR-forpliktelsene må følges opp, og budsjettet må derfor økes med 200 millioner kr.

SRHR er et av de mest kontroversielle områdene i internasjonale fora, og Norge spiller en viktig rolle i å sette tematikken på agendaen. Sex og Politikk applauderer regjeringens uttalte støtte til SRHR, men etterlyser at store ord forankres i tall og bevilgninger. På ICPD+25 i Nairobi i 2019 lovet Norge 9,6 milliarder til SRHR for perioden 2020-2025. Som følge av mindre bevilgninger i 2020 og 2021 har Norge et etterslep på ca. 96 millioner kroner fra disse årene.

Siden disse forpliktelsene ble inngått i 2019 har motstanden mot SRHR økt på en rekke sentrale områder, og er i flere deler av verden på tilbakegang. Reaksjonære krefter har ført til stillstand og tilbakegang når det kommer til viktig arbeid innenfor kroppslig autonomi, og tilgang til trygg abort og familieplanlegging. Sex og Politikk mener at Norge må møte økt motstand med økt støtte. I Sex og politikk sitt arbeid ser vi at enkelte områder er særlig under press. Vi ønsker å trekke fram abort, LHBTI+ og helhetlig seksualitetsundervisning (CSE) som særlig utsatte områder, med et stort behov for økt støtte. I en tid hvor også bistandsgivere innskrenker rettighetene til å lære om og bestemme over sin egen kropp, er Norge en viktig motpol, og et av få land som tar denne kampen.

Sivilt samfunn, gjerne organisasjoner ledet av kvinner og ungdom selv, utgjør en viktig ressurs for de mest utsatte gruppene, og de områdene som henger lengst etter slik som trygg abort og LHBTI+. I mange land er SRHR svært kontroversielt, og mange organisasjoner har vanskelige arbeidsvilkår pga. både mangel på støtte og regjeringer som søker å begrense deres innflytelse.

Vi vet at kriser rammer kvinner og jenter hardere, og grunnleggende menneskerettigheter står på spill som følge av pandemi, naturkatastrofer og konflikt. FNs rapport "*The Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2022*" understreker denne tendensen, og ber om økte nasjonale bidrag til likestillingsarbeidet globalt. Den foreslåtte økningen på 20 millioner til likestilling er for beskjedent i forhold til de store utfordringene vi står ovenfor. Den nye handlingsplanen om kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken kommer

forhåpentligvis neste år, langt på overtid, og det er nødvendig å bevilge penger til å gjennomføre denne handlingsplanen allerede nå.

- **Sex og Politikk ber om at Utenrikskomitéen øker støtten til øremerket SRHR-innsats med 200 millioner utover det foreslåtte statsbudsjettet.**
  - Av den foreslåtte økningen ber Sex og Politikk om at 100 millioner legges under kap 170 Sivilsamfunn med fokus på abort og LHBTI+.
  - De resterende 100 millionene fordeles likt på øremerket SRHR-innsats under kapitlene 164 Likestilling og 161 Utdanning, forskning og faglig samarbeid.

2. Den videreførte støtten til seksualitetsundervisning (CSE) må øremerkes

Sex og Politikk er glad for at støtten til helhetlig seksualitetsundervisning (CSE) videreføres. Vi anser seksualitetsundervisning som en grunnleggende menneskerettighet, og som avgjørende for barn og unges mulighet til å utvikle og ta i bruk sitt fulle potensial på alle livets områder. En helhetlig seksualitetsundervisning anerkjenner at unge mennesker er kompetente aktører i egne liv og utstyres dem med kunnskapen, ferdighetene, holdningene og verdiene de trenger for å bestemme over egen seksuell helse og nyte sin seksualitet – både fysisk og emosjonelt, individuelt og i relasjoner. Vi vet at seksualitetsundervisning er et helt sentralt verktøy for å sikre likestilling, redusere nedgang i antall uplanlagte svangerskap, prevensjonstilgang og informasjon om SRHR. I 2022 ble det bevilget 50 millioner ekstra til CSE, men i budsjettforslaget for 2023 oppgis det ikke et bestemt beløp. Det er viktig å fastsette et konkret beløp for å synliggjøre og sikre bevilgningen til CSE. Sex og Politikk forventer at beløpet ligger på minst samme nivå som for 2022.

- **Sex og Politikk ber om at videreføringen av støtte til seksualitetsundervisning (CSE) synliggjøres i budsjettet, og at 50 millioner av det foreslåtte budsjettet til Kap. 161 Utdanning, forskning og faglig samarbeid øremerkes til seksualitetsundervisning (CSE).**

3. Bistandsbudsjettet må utgjøre 1 % av BNI.

Sex og Politikk er veldig skuffet over at det totale bistandsbudsjettet kun utgjør 0.75 % av BNI, langt under det politiske forliket om at bistand skal utgjøre 1% av total BNI. Forliket, som i sin tid ble initiert av nåværende utenriksminister Anniken Huitfeldt, ble stadfestet i Hurdalsplattformen, og er et viktig prinsipp for Norges utviklingspolitikk. I etterdønningene av pandemien ser vi for første gang på mange år en tilbakegang innenfor blant annet utdanning, helse og likestilling, og dersom verden skal oppfylle bærekraftsmålene innen 2030 krever det større, ikke mindre, innsats framover. At Norge har blitt rikere kan ikke være et argument for å bidra mindre. Å redusere bistandsprosenten sender også et bekymringsfullt signal til andre viktige bistandsland: vi som tjener mest kutter når behovene øker i Sør.

Sex og Politikk ønsker særlig å trekke frem viktigheten av sivilt samfunn i arbeidet for bærekraftsmålene. Lokale, uavhengige organisasjoner er helt sentrale for å bekjempe fattigdom, bidra til reelle demokrati og drive arbeidet for menneskerettigheter fremover.

- **Sex og Politikk mener at Utenrikskomiteen må sørge for at Norge opprettholder det politiske forliket, og øker bistandsbudsjettet til 1 % av BNI.**
- **Økningen bør medføre at Kapittel 170 - Sivilt samfunn økes med minst 10 %.**